

REGLER FOR BRUK AV BILDER

"Jeg kan gjøre hva jeg vil med bilder jeg har tatt"

Nei! Når du har fotografert noe eller noen har du en del rettigheter til det bildet. Det betyr imidlertid ikke at du kan gjøre akkurat hva du vil med bildet. Regelen om privatlivets fred gjelder også for bilder du selv har tatt av andre. Hvis du har tatt bilde av det andre har rettigheter til, så er det med og styrer hva du kan gjøre med bildene dine.

Ingen angrefrist De fleste glemmer at en side på Internett er tilgjengelig for millioner av brukere plassert over hele verden. Når bilder og andre personopplysninger legges ut på for eksempel en lokal forening sine hjemmesider er det fort gjort å tenke at sidene sikkert bare leses av medlemmer og eventuelt andre i nærmiljøet. Bildene kan derimot like gjerne lastes ned og brukes i et annet land, og man har absolutt ingen oversikt over hvem som vil benytte disse til hva. Når bildene først er publisert kan de benyttes av hvem som helst. Da hjelper det lite å fjerne disse fra hjemmesiden om man senere angrer. Skaden er allerede skjedd og kan være uopprettelig.

Har du fått samtykke?

Hvis du har tatt et bilde av en person, må du ha **personens samtykke** før du kan publisere dette bildet. Hvis bildet er av personer under 15 år må du også ha **tillatelse fra foresatte**. Dette fordi det kan ha negative konsekvenser å publisere navn og bilde – spesielt på Internett-, og mange barn og foresatte ønsker av ulike grunner ikke en slik publisering. Det må ikke være noe rom for tvil om et samtykke virkelig er gitt eller ikke. Samtykket må være en **aktiv** handling. Det er den som har publisert bildene som eventuelt må bevise at et frivillig, uttrykkelig og informert samtykke virkelig foreligger.

*Eksempel: I forbindelse med opptak av reklamefilm for Frivilligsentralene i 2009 foreligger det foreksempel **skriftlig samtykke** fra alle 92 statistene som var involvert i opptakene.*

Portrettbilder - krever alltid samtykke.

Her er hovedformålet å avbilde en eller flere bestemte personer. Hovedregelen er da at man alltid skal ha samtykke fra de avbildede før bildet brukes.

Situasjonsbilder - krever samtykke i noen tilfeller.

Situasjonsbilder kan defineres som bilder der selve situasjonen eller aktiviteten er det egentlige formålet med bildet. Eksempler på dette kan være en gruppe mennesker på en konsert, et idrettsarrangement, 17. mai-tog, eller hendelser som har allmenn interesse. I utgangspunktet kan situasjonsbilder offentliggjøres **uten samtykke** fra de avbildede så lenge bildene er harmløse og ikke på noen måte er krenkende for de som er avbildet. Det skal likevel alltid foreligge en helhetsvurdering bak offentliggjøringen, der man vurderer formålet opp mot hensynet til de som er avbildet. Når det derimot gjelder bilder av krenkende situasjoner eller mer spesielle anledninger, for eksempel der en ser ventende på et legekantor eller besøkende i et badeanlegg, bør disse normalt ikke benyttes uten samtykke.

Før du publiserer et bilde bør du ha gjort deg noen tanker om hvorfor du publiserer og om hvilke konsekvenser det for deg og de som eventuelt er på bildet. Lover og regler er ikke nok for å vurdere om det er ok å bruke bildene. Det er viktig at du tar med i dine vurderinger om bildet kan misbrukes i noen sammenheng, og om den risikoen er akseptabel for deg og de andre på bildet.